

3938122 PHPH/M : สาขาวิชาเอก : บริหารสาธารณสุข ; วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร์)

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำ / การปฏิบัติงานในหน้าที่การบริหาร / สาธารณสุขอำเภอ

อรุณี สังขพานิช : ภาวะผู้นำและการปฏิบัติงานในหน้าที่การบริหารงานของสาธารณสุขอำเภอเขต 2 (LEADERSHIP AND ADMINISTRATIVE PERFORMANCE OF DISTRICT HEALTH OFFICER, ZONE 2). คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ปิยธิดา ศรีเดช ส.ค., พิระ กรีกครั้นจิตร วท.ม., ปราโมทย์ วงศ์สวัสดิ์ ปช.ค. 137 หน้า ISBN 974-665-097-1

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาภาวะผู้นำและการปฏิบัติงานในหน้าที่การบริหารงานของสาธารณสุขอำเภอ เขต 2 ที่มุ่งศึกษาภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอ 2 สองแบบ คือ แบบมีประสิทธิภาพสูงและแบบมีประสิทธิภาพต่ำ และเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในหน้าที่การบริหารงานของสาธารณสุขอำเภอที่มีภาวะผู้นำต่างกัน รวมทั้งหาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับการปฏิบัติงานในหน้าที่การบริหารงานของสาธารณสุขอำเภอเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย สาธารณสุขอำเภอเขต 2 จำนวน 52 คน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจำนวน 202 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติทดสอบค่าที การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว ทดสอบความสัมพันธ์ด้วยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอเขต 2 ซึ่งสาธารณสุขอำเภอประเมินตนเองนั้นมีภาวะผู้นำแบบมีประสิทธิภาพสูงและแบบมีประสิทธิภาพต่ำเท่ากัน คือร้อยละ 50.0และเมื่อประเมินโดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขต 2 พบว่า ร้อยละ 57.9 เห็นว่า สาธารณสุขอำเภอเขต 2 มีภาวะผู้นำแบบมีประสิทธิภาพต่ำ โดยมีลักษณะแบบผู้หนึ่งงานมากที่สุดร้อยละ 47.5 ส่วนร้อยละ 42.1 เห็นว่าสาธารณสุขอำเภอมีภาวะผู้นำแบบมีประสิทธิภาพสูงโดย มีลักษณะแบบผู้ยึดระเบียบมากที่สุด ร้อยละ 25.7 ส่วน การปฏิบัติงานในหน้าที่การบริหารงาน โดยรวมของสาธารณสุขอำเภอเขต 2 จากการประเมินของสาธารณสุขอำเภอและเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีเพียงด้านการจัดองค์การเท่านั้นที่อยู่ในระดับสูง และเมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างภาวะผู้นำแบบมีประสิทธิภาพต่างกันกับการปฏิบัติงานในหน้าที่การบริหารงาน พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) แต่เมื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานในหน้าที่การบริหารงานโดยรวมของสาธารณสุขอำเภอที่มีภาวะผู้นำแบบมีประสิทธิภาพสูงต่างกัน พบว่า ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า มีเพียงด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการงบประมาณเท่านั้นที่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p = 0.034$ และ 0.017 ตามลำดับ) เมื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะส่วนบุคคลของสาธารณสุขอำเภอกับการปฏิบัติงานในหน้าที่การบริหารงาน พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กัน สำหรับปัญหาอุปสรรคในการบริหารงานตามความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในสำนักงานสาธารณสุขอำเภอเขต 2 พบว่า มีปัญหาด้านการบริหารบุคคลมากที่สุดข้อเสนอแนะจากการวิจัย ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาภาวะผู้นำของสาธารณสุขอำเภอ ให้มีภาวะผู้นำแบบมีประสิทธิภาพสูง มีวิสัยทัศน์สร้างสรรค์เป็นนักพัฒนาให้ความสำคัญทั้งด้านคนและงานสูง มีความคิดกว้างไกลใช้ระบบบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นผู้ส่งเสริมให้กำลังใจเพื่อให้มีการปฏิบัติงานที่ดีขึ้นกว่าเดิม เพื่อให้ทันต่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์